

18.11.2025

HE 156/2025 vp

Lausunto asiassa Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta.

Tiivistelmä

- 1) Hallituksen esityksestä tulee ensisijaisesti luopua, tai toissijaisesti hallituksen esitys pitää palauttaa perusteelliseen vaikutusarviointiin ja jatkovalmisteluun.
- 2) Datateollisuus on osa teollisuutta ja siksi siihen tulee soveltaa teollisuuden sähköveroluokkaa.
- 3) Poukkoileva veropolitiikka pienentää Suomen houkuttelevuutta investointiympäristönä, eikä epävarma tuki riitä toivotulla tavalla varmistamaan investointien toteutumista.

Datateollisuuden sähköveron korotus on huonoa veropolitiikkaa, joka vahingoittaa Suomen mainetta investointikohteena

Elinkeinoelämän keskusliitto EK vastustaa nyt esitettyä datakeskusten sähköveron korotusta kuluttajien sähköveroluokkaan. Datateollisuus on osa teollisuutta, ja kaikkien teollisuuteen tulisi soveltaa sille kuuluvaa sähköveroluokkaa. Vaikka alempi sähköveroluokka lasketaan niin sanotuksi verotueksi, kyse ei ole varsinaisesta tuesta, jota maksettaisiin yrityksille. Kyse on ainoastaan siitä, että teollisille yrityksille on tehty monien muiden maiden tavoin veroluokka, joka on eri kuin kuluttajille ja muille kuin teollisille yrityksille tarkoitettu veroluokka.

Datakeskusten sähköveroa on esitetty korotettavaksi 44-kertaiseksi. Huomattavan veronkorotuksen lisäksi hallitusohjelman kirjausten ja tavoitteiden ohi, ennustamattomasti tehty lainsäädäntömuutos rapauttaa yritysten ja sijoittajien luottamusta Suomeen maana, johon voi investoida

Talous ja tutkimus
Tiina Ruohola

18.11.2025

luottaen lainsäädännön ennakoitavuuteen ja pysyvyyteen. Investointilaskelmat tehdään aina pitkällä aikajänteellä ja regulaatioympäristön ennustettavuus on merkittävä arvioitaessa sitä, kuinka houkutteleva investointikohde on.

Datakeskusinvestointeja odotetaan Suomeen 12 miljardin edestä lähivuosina, eräiden arvioiden mukaan jopa 30–40 miljardin edestä. Datakeskusten jo julkaistujen investointipäätösten pohjalta lasketut tuotantovaiheen vuosittaiset työllisyysvaikutukset ovat 2.400 htv (2025) ja 9.900 htv (2025–2030). Kun lasketaan rakentamisvaiheen kumulatiiviset kokonaisvaikutukset ovat luvut 11.000 htv (2025) ja 44.000 htv (2025–2030). Luvut sisältävät suorat sekä välilliset työpaikat, mutta lukuihin ei ole laskettu mukaan potentiaalisia lisäinvestointeja. Vaikutukset voivat siis olla vieläkin merkittävästi suuremmat. (Lähde: Elinkeinoelämän 18.9. julkaistu vaikutusarvio.)

Hallituksen esityksessä on laskettu vain verotuloja kasvattavat vaikutukset (sähkövero) sillä oletuksella, että investointivolyymi pysyy täysin samana veronkorotuksesta riippumatta. Datakeskusten rakennusaikainen ja pysyvä kokonaisverotuotto koostuu kuitenkin sähköveron ohella myös muista verolajeista. Suorien ja välillisten työpaikkojen lisäksi datakeskukset tuovat yhteisö- ja ansiotuloverotuloja sekä kunnille merkittäviä kiinteistöverotuloja. Monet työpaikoista syntyvät myös etäämpänä kasvukeskuksista oleville alueille. Suomessa rakennusala on pitkään ollut alavireinen ja datakeskusten rakennusaalto toisi myös rakentamiseen kipeästi kaivattua piristysruisketta. Päätöksenteon tueksi valtiovarainministeriön tulee laskea herkkyystarkastelun datakeskusten sähköveron korotuksen fiskaalisista vaikutuksista siinä tapauksessa, jos veronkorotuksen takia investointivolyymi pienenee.

Suomi tarvitsee kasvua. Kasvua ei ole ollut 17 vuoteen. Digitalisaatio, tekoäly, sähköiset palvelut sekä kestävä siirtymän tuotteet ja palvelut luovat kasvua. Näihin kaikkiin liittyy datateollisuus. Suomella on ollut hyvä kilpailuasetelma suhteessa muihin Euroopan maihin datakeskusinvestoinneissa puhtaasti sähkönsäätävyyden ja ilmastomme vuoksi. EU tavoittelee datakeskuskapasiteetin kolminkertaistamista ja suosittelee jäsenmaita alentamaan energiantensiivisen, varsinkin kestävästi siirtymään investoivan, teollisuuden sähköveroa eurooppalaisen teollisuuden globaalin kilpailukykyyn turvaamiseksi. Suomen suunta on nyt päinvastainen kuin EU:ssa. Suomen kilpailukyky näistä investoinneista on poukkoilevan lainsäädännön vuoksi vaakalaudalla, varsinkin kun lähimmät kilpailijamaat Norja ja Ruotsi alentavat datakeskuksia koskevaa sähköveroa, tehden näistä maista kilpailukykyisempiä Suomeen verrattuna.

Veronkorotuksen negatiivista vaikutusta puhtaaseen siirtymään ei ole huomioitu. Hukkalämmön talteenoton investointihankkeet ja datakeskusinvestoinnit ovat kunnille tärkeitä. Kaukolämpöyhtiöiden etsiessä korvaavia vaihtoehtoja fossiilisista polttoaineista ja polttoon perustuvasta

Talous ja tutkimus
Tiina Ruohola

18.11.2025

lämmön tuotannosta luopumiseen, ovat datakeskusten hukkalämmöt olleet kiinnostuksen kohteena. Kaiken lisäksi Suomi tulee todennäköisesti menettämään EU:n myöntämää RRF-rahoitusta, kun esimerkiksi hukkalämmön talteenoton ja sähköistämisen hankkeita peruuntuu. Hallituksen esitys vähättelee näiden EU-tulonmenetysten merkittävyyttä vertaamalla niitä Suomen RRF-maksatuksesta saamaan kokonaisrahoitukseen, kun oikea vertailukohta olisi sähköveron korotuksesta saatava mahdollinen muutamien kymmenien miljoonien mahdollinen verotuotto, josta RRF-menetykset voivat lohkaista merkittävän osan.

Puhe uudesta, epävarmasta tukimallista ei varmista datakeskusinvestointeja

On virheellistä ajatella, että datakeskusinvestoinnit tulevat Suomeen "joka tapauksessa" riippumatta datakeskuksia koskevista päätöksistä. Suomeen on suunnitteilla elinkeinotoiminnan ja talouden kannalta merkittävä määrä datakeskusinvestointeja. Nyt esitetty muutos tulee vähentämään toteutuvien investointien kokonaisvolyymia. Verolainsäädännön ja investointiympäristön ennakoimattomuudella on vaikutuksia myös muiden alojen investointihalukkuuteen. Jos datakeskusteollisuus erotetaan teollisten yritysten sähköveroluokasta, herää väistämättä kysymys: mikä teollisuuden ala on seuraavana sähköveroluokan korotuksen piirissä.

Datakeskusinvestointien saamiseksi Suomeen hallitus on esittänyt, että sähköveron korotus korvataan uudella tukimallilla. Tuki olisi suunnilleen samansuuruinen kuin sähköveron korotus (noin 47 miljoonaa euroa). Kyse olisi mahdollisesti suorasta tuesta, mutta varmuutta tukimallista, sen edellytyksistä tai aikataulutuksesta ei ole.

Yritysten näkökulmasta investointilaskelma ei muutu positiivisemmaksi mahdollisen joskus maksettavan suoran tuen perusteella, jonka yksityiskohdat eivät ole millään tasolla selvillä. Jos investoinnit halutaan Suomeen, hyvin toimivaa alemman sähköveroluokan mallia ei tule korvata epäselvällä ja epävarmalla tukimuodolla.

Poliittisen päätöksenteon tueksi tutkittua tietoa

Datateollisuudesta on julkaistu syksyn aikana selvitysmies Veli-Matti Mattilan laatima tiekartta ja elinkeinoelämän sekä julkisen sektorin toimijoiden (TEM, LVM, Business Finland ja Sitra) yhdessä laatima arvio datateollisuuden vaikuttavuudesta. Huhtikuisen hallituksen esitysluonnoksen lausuntokierroksella lausuntoja toimitettiin yli 100, joista liki jokaisessa ehdotettiin lakiesityksen peruuttamista. Edellä mainitusta hallituksen esittämästä datakeskusinvestointien tukimuodon yksityiskohdista ei ole tietoa, joten jos päätös tehdään nyt käsillä olevilla faktoilla, kansanedustajat joutuvat tekemään päätöksen sokkona.

Talous ja tutkimus
Tiina Ruohola

18.11.2025

Hallituksen esityksestä tulee ensisijaisesti luopua, tai toissijaisesti hallituksen esitys pitää palauttaa perusteelliseen vaikutusarviointiin ja jatkovalmisteluun.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Sami Pakarinen
Johtaja